

A KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL JELENTÉSE AZ ÖTÉVES NÉPGAZDASÁGI TERV HARMADIK ÉVE HARMADIK NEGYEDÉNEK VÉGREHAJTÁSÁRÓL

A népgazdaság fejlődését, valamint a dolgozók anyagi és kulturális színvonalának emelkedését 1952 III. negyedében a következő adatok jellemzik:

Ipar

A gyáripár 1952 III. negyedévi teljes termelési tervét 100,1%-ra, ezen belül a nehézipar 98,3%-ra, a könnyűipar 100,9%-ra, az élelmiszeripar 105,2%-ra teljesítette.

A gyáripár 1952 III. negyedében 24,3%-kal termelt többet, mint a múlt év azonos időszakában. Ezen belül a nehézipar termelése 31,0%-kal, a könnyűiparé 10,9%-kal, az élelmiszeriparé 32,6%-kal emelkedett. A nehéziparon belül az emelkedés a bányászatnál 36,5%, a kohászatnál 21,2%, a gépgyártásnál 34,2%, az építőanyagiparnál 15,5%; a könnyűiparon belül a textiliparnál 7,1%, a ruházati iparnál 14,1%. A helyi iparhoz tartozó állami vállalatok termelése egy év alatt 103,1%-kal emelkedett.

Az egyes minisztériumokhoz tartozó iparvállalatok 1952 III. negyedévi termelési tervüket a következőképpen teljesítették:

Minisztérium	1952 III. negyedévi tervteljesítés %-a
Bánya- és energiaügyi minisztérium	102,2
Kohó- és gépipari minisztérium	99,6
Középgépipari minisztérium	82,8
Könnyűipari minisztérium	101,1
Élelmiszeripari minisztérium	105,2
Építőanyagipari minisztérium	103,2
Építésügyi minisztérium iparvállalatai	111,7
Közlekedésügyi minisztérium iparvállalatai	106,5
Helyiipar minisztériuma	102,9

A kisipari termelősövetkezetek negyedévi termelési tervüket 108,8%-ra teljesítették, a múlt év III. negyedéhez képest a termelés több mint kétszeresére emelkedett.

A fontosabb iparcikkek termelése 1952 III. negyedében, 1951 III. negyedéhez képest a következőképpen alakult:

Cikk megnevezése	1952 III. negyedévi termelés az 1951 III. negyedévi termelés %-ában
Szén	129,0
Villamosenergia	120,2
Acél	112,7
Vasöntvény	126,2
Hengerelt rúdacél	139,9
Hengerelt hidomacél	120,5
Észtergagépek	124,7
Vasuti teherkocsi	128,0
Tehergépkocsi	145,0
Dieselmotor	82,4
Gépolaj és motorolaj	128,9
Tehergépkocsi-abroncsköpeny	147,6
Tégla	124,2
Mész	118,2
Cement	111,0
Motorkerékpár	122,4
Kerékpár	120,9
Rádióvevőkészülék	145,5
Varrógép	118,5
Pamutszövet	103,9
Selyemszövet	103,9
Len- és kenderszövet	107,4
Bőrcipő	110,3
Liszt	105,4
Nyershúsok, zsír és zsírszalonna	151,1
Édesipari készítmények	128,4
Cigaretta	117,2

Terven felül a III. negyedévben jelentős mennyiségű vasércet, mangánércet, kovacsolt acélt, gépolajat, petróleumot, öntöttüveget, égetett téglát, motorkerékpárt, kerékpárt, varrógépet, rádióműsorvevőt gyártottak.

A tervvel szemben lemaradás van a szén, martin- és elektroacél, hengereltacél, marónátron, kénsav, foszforműtrágya, égetett cserép, csizma, munkaruha, napraforgóolaj termelésében.

Az ipari minisztériumok közül azok, amelyek termelési és termelékenységi tervük teljesítésében elmaradtak, ugyancsak elmaradtak önköltségcsökkentési tervük teljesítésében is.

Mezőgazdaság

A III. negyedévben a gabona betakarítási munkálatait a mezőgazdaság a múlt évinél gyorsabban hajtotta végre. Jelentős szerepe volt ebben a betakarítási munkák gépesítésének: a gépállomások és állami gazdaságok több mint kétszer akkora területen arattak géppel, mint a múlt évben.

A gabonaneműek ezévi termése a májusi fagykár és az aszályos időjárás következtében alacsonyabb volt, mint a múlt évben.

Erőteljesen fejlődött a mezőgazdaság szocialista szektora. A termelőszövetkezetek szántóterülete 1952. szeptember 30-án 42%-kal, a családok száma 32%-kal volt több mint egy évvel ezelőtt. A szövetkezetek területének a családok számánál nagyobb mérvű emelkedése arra mutat, hogy az újonnan belépők között egyre több a középparaszt. A szövetkezetek állatállománya egy év alatt 123%-kal emelkedett, ezen belül a sertésállomány növekedése 165,0%. Az állatállomány erőteljes emelkedése mellett az állatsűrűség a szövetkezetekben még mindig nem érte el az országos átlagot.

Az állami gazdaságok szántóterülete 1952 szeptember végén 37,5%-kal volt több, mint egy évvel ezelőtt. Az állatállomány növekedése több, mint kétszerese a terület növekedésének. Emelkedett az állati termékek termelése is. A sertés- és szarvasmarhahizlalás termelése élősúlyban kifejezve a III. negyedévben háromszor akkora, mint egy évvel ezelőtt. A tejtermelés — a tehénállomány 46,4%-os emelkedése mellett — 73,8%-kal több, mint 1951 III. negyedévében.

Az őszi szántási és vetési munkálatok lényegesen gyorsabban haladnak, mint a múlt évben. A minisztertanács által előírt határidőkhöz képest azonban lemaradás mutatkozik.

Közlekedés

A vasúti teherforgalom a múlt év azonos negyedéhez képest 32,6%-kal emelkedett. A víziközlekedés teherforgalma 4,1%-kal volt több, mint a múlt év azonos időszakában.

Tehergépkocsin 43,2%-kal szállítottak többet, mint 1951 III. negyedévében.

A városi közúti villamosvasutak személyforgalma egy év alatt 2,6%-kal, a városi autóbuszközlekedésé 24,4%-kal, a távolsági autóbuszközlekedésé 16,2%-kal emelkedett.

Áruforgalom

1952. III. negyedében vágósertésből 109 000 darabbal, malacból 8000 darabbal, süldőből 81 000 darabbal, baromfiból 131 vagonnal, hagymából 1000 vagonnal, tejből 47 millió literrel volt több a begyűjtött mennyiség, mint 1951 hasonló időszakában. A negyedévi begyűjtési tervet vágómarhából 111,7%-ra, baromfiból 112,7%-ra, tejből 105,3%-ra, étkezési burgonyából 147,5%-ra, takarmánygabonából 106,8%-ra, borból 276,3%-ra teljesítették.

Emelkedett a negyedévben a piacra felhozott termékek mennyisége és csökkentek az árak. Budapesten a negyedév végén az őstermelők által piacra hozott zsír ára 52%-kal, az olajé 60%-kal, a szalonnáé 49%-kal, a hízottlibaé 39%-kal, a csirkéé 33%-kal, a hagymaé 43%-kal volt alacsonyabb, mint egy évvel ezelőtt. A zöldségfélék ára a tavalyinál rosszabb termés folytán általában emelkedett.

A III. negyedévben a kiskereskedelem 65,6%-kal több zsírt, 6,4%-kal több cukrot, 13,1%-kal több bőrcipőt, 58,3%-kal több rádiót, 23%-kal több tűzhelyet, 71,5%-kal több sport- és játékarut, 33%-kal több bútort adott el, mint a múlt év azonos időszakában.

Munkások és alkalmazottak számának emelkedése, a munka termelékenységének alakulása

Az év III. negyedében a munkások és alkalmazottak száma a népgazdaság valamennyi ágában emelkedett. A gyáriparban és az építőiparban foglalkoztatottak száma egy év alatt 98 000-rel nőtt. Ezen belül a nők létszámának emelkedése 22 000.

Az 1952. III. negyedévi munkabérialap a gyáriparban — nem számítva az 1951. december 1-i béremelést — 18,3%-kal volt magasabb, mint a múlt év III. negyedében.

Emelkedett a gyáriparban és az építőiparban a munka termelékenysége. Az iparban az egy főre eső termelés 11,6%-kal volt magasabb, mint az előző év megfelelő időszakában. Az emelkedés a bányászatban 16,1%, a kohászatban 12%, a gépgyártásban 18,8%, a textiliparban 2,9%.

Beruházások

1952 III. negyedében a beruházásokra folyósított összeg 20,9%-kal volt több, mint 1951 hasonló időszakában.

A negyedév folyamán üzembehelyezték többek között a Diósgyőri Kohászati Üzemek új trióbuga-hengersorát, a Rákosi Mátyás Művek acélhengerdéjének új bugasorát, a Pécsi Bőrgyár krómozó-épületét, a Keletmagyarországi Közraktárak Tárházát. Átadták rendeltetésének a Veszprémi Nehézevegypari Kutatóintézetet és az Ásványolaj- és Földgázkísérleti Intézetet. A szénbányászatban új fejtő- és fúrókalapácsokat, szállítóberendezéseket, szénesztályozó gépeket és egyéb bányagépeket adtak át rendeltetésüknek. Ezenkívül számos üzemet bővítettek és korszerűsítettek.

A III. negyedévben a mezőgazdaság többek között 254 kéveköto-aratógépet, 636 cséplőgépet, 573 traktort, ezenkívül 16 000 darab különféle mezőgazdasági gépet kapott.

Az év III. negyedében 180 falu kapott telefont és több ezer vezetékes rádiókészülékét csatolták be. Miskolcon és Veszprémben új egyetemi épületek, több városban és községben új általános és középiskolák készültek el.

A lakásépítkezés eredményeképpen többek között Sztálinvárosban, Pécsen, Oroszlányban, Várpalotán, Bodajkon, Nagybátonyban, Lovásiban és Diósgyőrön több száz lakást adtak át a dolgozóknak.

A beruházások terén az elért eredmények ellenére a helyzet nem kielégítő: a beruházási munkálatok megkezdése és befejezése gyakran nem történik meg az előírt határidőre. A tervek teljesítését elsősorban az akadályozza, hogy a tervfeladatot sokszor későn adják ki és a műszaki tervek és költségvetések is későn készülnek el.

Az építőipar nem összpontosította erőit a kívánt mértékben a folyamatban lévő építkezések befejezésére, számos olyan építkezést nem fejeztek be, amelyet a negyedév végéig át kellett volna adni rendeltetésének. Az építkezéseknél nem fordítanak kellő gondot a takarékosságra; az építési költségek különösen a magasépítőiparban emelkedtek.

Kulturális és szociális eredmények

A negyedév folyamán a szocialista kultúra minden területén jelentős eredményeket értünk el. A tanév elején az általános iskolákba kb. 1 200 000 tanuló iratkozott be: a középiskolai tanulók száma közel 120 000, kb. 10%-kal

magasabb a múlt évinél; az ipari technikumoknál a létszámemelkedés 29%. Az egyetemi és főiskolai hallgatók száma 45 000, a múlt évinek 112,5%-a.

A III. negyedévben 44%-kal több mű jelent meg, mint az előző év III. negyedében, ezek közül 332 tankönyv, 2,3 millió példányszámban.

A negyedév folyamán a falvakban 66 új keskenyfilmes mozgógépszínház, 66 népkönyvtár és számos kultúrotthon létesült. A negyedév végén a rádió-előfizetők száma 25%-kal volt magasabb, mint a múlt év azonos időpontjában.

Fejlődött a negyedév folyamán egészségügyi hálózatunk. A kórházi ágyak száma a múlt év azonos időszakához viszonyítva több mint 1100-zal emelkedett. Javult a kórházak felszerelése.

1951. III. negyedéhez képest a rendelőintézeti órák száma körülbelül 20%-kal, az üzemorvosi rendelőórák száma körülbelül 25%-kal emelkedett. A területi bölcsődei hálózat egy év alatt 2070 új férőhellyel bővült. A társadalombiztosításban részesülők száma egy év alatt 12%-kal emelkedett.

A negyedév folyamán 100 000 dolgozó részesült kedvezményes és 80 000 fiatal ingyenes üdültetésben.